

ΕΝΑ ΑΒΑΝΑΤΟ ΑΡΙΣΤΟΤΡΗΜΑ

ΚΑΤΑ ΔΟΥΤΕΚΝΗΚΗΝ ΕΚΛΑΓ'ΕΚΥΣΙΝ

Ο „ΦΑΟΥΣΤ” ΤΟΥ ΓΚΑΙΤΕ

(Ο άνθρωπος που πούλησε

την ψυχή του στα Διάβολο)

Α.
 Η Ιστορία, την οποία άρχιζουμε από σήμερα, είναι η Ιστορία του ανθρώπου που πούλησε τον Διάβολο την ψυχή του. Είναι η Ιστορία του ανθρώπου, που μόνον ο "όλη του τη ζωή να λύση το σκοτεινό αντίμαζ της ανθρωπίνης ελπίδας, και που στο τέλος έχασε ανεπαρόβατα τη δική του ηυ. τυχία, είτε κινηώντας με λαχτάρα την Γνώσι μέσα σε σαρακοφαγωμένους πατήρους και σκαλιόφρατα βιβλία, είτε καταγινόμενος με της Μαγείας τα μυστήρια και ψάχνοντας να βρη το μυστικό της ζωής. Σ' αυτό του την προσπάθεια, να βρη το μυστικό της ζωής, ο άνθρωπος έχασε ότι αποτελεί της ζωής τη χαρά. Και της ζωής τη χαρά δεν μπορεί να την ξαναβρη πεια ούτε στον Διάβολο, στον οποίο πούλησε τη ζωή του.

Βρισκόμαστε στη Γερμανία, στην εποχή, που μέσ' από τα σκοτή του Μεσαίωνα, μόλις είχε άρχισι να παρουσιάζεται, δειλό και αδέσποτο, το γλυκοχαρμά του πολιτισμού.

Την εποχή εκείνη, ζούσε στη Λειψία ένας άνθρωπος, που είχε γίνει διάσημος για τη σοφία του. Ο άνθρωπος αυτός λεγόταν Ερρίκος Φάουστ. Ο κόσμος όλος τον έκτιμοσε, τον σεβόταν και τον έθαύμαζε. Οι παλαιότεροι είχαν θαυμάσιι κατά τον ίδιο τρόπο και σεβάσθη τον πατέρα του. Γιατί, και ο πατέρας του ήταν επίσης σοφός. Ήταν ένας γιατρός για τον οποίο έλεγαν πως ήξερε τά μυστικά κάθε άρρώστειας και της κάθε επίδημιας, και τη σοφία του αυτή είχε φροντίσει να τη μεταδώσει και στο γιού του, προτού πεθάνει.

Στην εποχή όμως που βρισκόμαστε, ο Ερρίκος Φάουστ είχε πεια ξεπεράσει στη σοφία τον πατέρα του κ' είχε προσελκύσει πολύ μεγαλύτερον, των ανθρώπων τον θαυμασμό. Ζώντας μακριά από όλες τις πρόσκαιρες χαρές του κόσμου, με άσυστη τη δίψα της Γνώσεως, είχε μοχθήσει να συγκεντρώση στο μυαλό του όλη τη σοφία της εποχής του. Δεν υπήρχεν επιστήμη στην οποία τά μυστικά να μην είχαν εισαχθήσε θαβαίσι ο Φάουστ.

Τό σπiti του ύψανόταν στην άκρη της πόλεως. Ήταν ένα παλιό, γοτθικό κτίριο, τό ξεχωρτικό τό όποιο είχαν μαυρίσει τά χρόνια, ή κακοκαιρίες κ' ή καταχνιές. Όσοι περνούσαν από κει, φροντίσαν να κάνουν όσο τό δυνατόν λιγώτερο θορύβο, και δείχνοντας μέ σεβασμό ό έβαι στον έλλο τό σκυθρωπό κτίριο έλεγαν ψιβριστά:

—Νά, τό σπiti του Φάουστ. Έδώ μέσα ζή ό σοφώτερος άνθρωπος του κόσμου!

Έκει μέσα ζούσε, πράγματι, άπιαρθηγμένος απ' τον κόσμο, ο Ερρίκος Φάουστ. Μονάχα οι μαθητά του, νέοι που πήγαιναν από άλλες μακρινές πολιτείες για ν' αντίληθουν, ότι μπορούσαν από την πηγή της πανσοφίας του, μονάχα αυτοί τον έβλεπαν συχνά. Οι άλλοι σπανιώς τον συναντούσαν στο δρόμο τους όταν έκανε κανένα μικρό περίπατο έξω και τότε τον χαίρετοσαν με θοσό σεβασμό και τον άποκαλούσαν «δόκτορα» και «μάγιστρο».

Ένας μονάχα δεν έμενε ικανοποιημένος με τη σοφία του Φάουστ, και αυτός ήταν ό ίδιος.

Ναι, ό ίδιος δεν ήταν διόλου ικανοποιημένος, μέ ότι είχε μάθει. Είχε σπουδάσει φιλοσοφία, νομική, ιατρική, θεολογία, αστρολογία και μαθηματικά. Δεν είχε μείνει επιστήμη ξένη γι' αυτόν. Και όμως, μία άλλόκτη ιδέα είχε καρφωθεί στο μυαλό του: ότι, έπειτα από τόσες μελετές, δεν ήξερε κατάθέθος περισσώτερα από ότι ήξερε όταν πρωτώοιζε τά βιβλία του. Κ' ή ιδέα αυτή φλόγιζε την καρδιά του. Ναι, ήξερε θέβαια περισσώτερα παρ' όσα όλοι μαζύ, γιατροί και δικηγόροι και θεολόγοι της εποχής του. Και όμως είχε χάσει κάθε χαρά από τη ζωή του και δεν θεωρούσε τον έαυτό του ικανό να διδάξη κάτι καλό στους ανθρώπους...

Έτσι, άπελπιισμένος μέ τον έαυτό του, ο Φάουστ είχε έπιδοθη στο τέλος στη Μαγεία. «Έλπιζε πως αυτή τουλάχιστον θα του άπεκάλυπτε την αλήθεια, την όποια τόσο διψούσε τό άνήσυχο μυαλό του. Τά δαιμονικά, τά πνεύματα, τά όποια καθυπέτασαν μέ τη σοφία του και τά έκανε όργανά του, θα μπορούσαν αυτά τουλάχιστον να του έδειξουν τό μεγάλο μυστικό της ζωής. Η μαγική αλχημεία θα μπορούσε ίσως να του χαρίση την ανθρωπίνη ευτυχία, αν αυτή κρυβόταν στον πλούτο και στο χρυσάφι, στο άβηνο χρυσάφι...

Μιά νύχτα λοιπόν, ο Φάουστ είχε άποφασισι να κάνει ένα παρόλογο πείραμα που από καιρό τό μελετούσε. Για πρώτη φορά, έπρόκειτο να έπικαλεσθη τό Πνεύμα της Γής να φανερωή ένοσρκωμένο μπροστά του. Όχι μόνον είχε μελετήσει καλά τό πράγμα, αλλά και είχε προετοιμάσει τη σκέφι του και

την ψυχή του γι' αυτό. Τίποτε δεν θά τον τρώαξει πεια.

Είχε κλειστή από νωρίς στο σπουδαστήριό του. Ύπηνχαν εκεί, στίδες δολόκληρες που έφταναν ώς την όροφή, σκεπάζοντας τους σκυθρωπούς τοίχους, τά βιβλία

του, οι πατήροι, οι ρόλοι των χειρογράφων του. Ύπηνχαν χάρτες, ή σφαίρα της ύδρογείας, τά γεωμετρικά και τά γεωγραφικά όργανά του. Ύπηνχε ή κλειύδρα, που τον είχε βοηθήσει να έμβανήθη στο μυστήριο του Χρόνου, κύβου, διαθήτες. Σε μία γωνία, ένα φουνέλλο, λαμπίκοι, μπουκάλια και φιαλίδια μέ ποικιλόχρωμα μυστηριώδη ύγρρά. όλα τά όργανα της αλόκτηης αλχημείας. Ύπηνχε ακόμα σωροί από κόκκαλα, που τον είχαν βοηθήσει στις ανατομικές του σπουδές, υπήρχαν τέλος όλα τά έργαλεία και τά αντικείμενα που είχαν γοιμοποιησει την σοφία του...

Περασμένα μεσά νύχτα! Ο Φάουστ αναποδογύρισε την κλεψύδρα του, έρριξε μία φευγαλέα ματιά στη νεκροκεφαλή που είχε έπάνω στο γραφείο του και άρχισε να γυριζι τά φύλλα ενός σαρακοφαγωμένου παμπλαλιού βιβλίου, που είχε άνοιχτο έμπρός του: Ήταν τό βιβλίο τό έξαικοστού μάγου Ναστραδάμου, τό Βιβλίο της Μαγείας!

Αφού γύρισε μερικά φύλλα, έφτασε σε μία σελίδα, όπου ήσαν χαραγμένα διάφορα αλόκτηα καθαλαστικά σημεία και ανάμεσά τους τό πιο αλόκτηο σημείο του Πνεύματος της Γής.

Ένώ ο Φάουστ ήταν θυθιόμενος στη μελέτη αυτών των περιέργων σημείων, τό σκοτάδι είχε άρχισι να γίνεται πυκνότερο μέσα στο σπουδαστήριό του. Το λυχνάρι που έφεγγε, άρχισε να τρεμουλιάζει, και στο τέλος έσθωσε. Και τότε, μέσα στην αίθουσα, ένα σύννεφο άπλώθηκε, σαν από πυκνό καπνό...

Ο Φάουστ ανατριχίωσε. Κάτι σαν τιοή άνέμου είχε χυθή έπάνω από τον γοτθικό θόλο και τον τύλιξε ολόκληρο. Αίσθανόταν πως σε λίγο τό Πνεύμα που είχε έπικαλεσθη θά έκανε την εμφάνισι του, και για πρώτη φορά τον κυριεύσει ο φόθος.

Μά την ίδια στιγμή, όλο εκείνο τό σύννεφο του καπνού άρχισε να μαζεύεται στήν άπέναντι γωνία του σπουδαστήριου. Φαίό στην άρχή, υπόλευκο έπειτα, άρχισε στο τέλος να ροδίζει. Σε λίγο έμοιάζε ολόκληρο σαν μία φλόγα.

—Πνεύμα! φώναξε τότε ανατριχιάζοντας ο Φάουστ. Έβωα. Πνεύμα της Γής. Φανερώσου! Φανερώσου, κ' άς μου στοιχισι αυτό τη ζωή!

Αμέσως τότε τό Πνεύμα παρουσιάστηκε μέσα από εκείνη τη φλόγα. Είχε μία μορφή αλόκτηη και πρόφερε άργά με υπόκωφη φωνή:

—Ποιός κράζει; Μά ο Φάουστ δεν υπόρεσε να άνθέρη σ' αυτή την τρομακτική εμφάνισι. Η καρδιά του χτυπούσε πολύ δυνατά, ή ταραχή του ήταν πολύ μεγάλη. Γύρισε άλλοδ τό πρόσωπό του.

—Όραμα φοβερό!... ψιθύρισε, τρέμοντας ολόκληρος πεια.

—Μέ ζητούσε;! έπανάλαθε τό Πνεύμα, με την ίδια άργή και υπόκωφη φωνή. Και τώρα...

—Άλλοίμοιο! άπάντησε έξαλλος πεια ο Φάουστ. Τώρα, δεν μπορώ να σε υπομείνω.

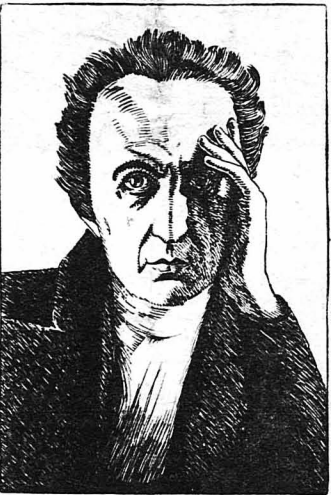
Μά, ή άδυναμία που έβειξε ο Φάουστ, έκανε τό Πνεύμα να άρχιση να τον σαρκάζη.

—Και τότε, είπε μέ την ίδια υπόκωφη και άργή φωνή του, που φανόταν σαν να έφτανε από έναν άλλον κόσμο, ποιά εινε τότε ή όρμη της ψυχής σου, ώ άνθρωπε; Ποιός είσαι σι, που θέλεις να έγγισισι τά Πνεύματα και τά Αερικά; Με φώναζες, και τώρα τρέμεις έμπρός μου, σαν τό σκυλλάκι που κουλουριάζεται δειλό μέσα στα θάθη της Γής!

Τά λόγια αυτά πείραξαν πάρα πολύ τον Φάουστ. Έδιώξε κάθε δειλία από μέσα του, ορθώθηκε και κραύγαζε:

—Εγώ τρέμο; Έγώ θέλω να φύγω απ' έμπρός σου; Μάθε λοιπόν, ώ Πνεύμα, ότι έγώ είμαι ο Φάουστ, ο όμοιός σου, ο ίσος σου!

Όλη ή περηφάνεια του σοφού ήταν χυμένη στις λέξεις αυτές. Μάταια λόγια όμως. Αμέσως, τό όραμα άρχισε να βαμπίναί έμπρός στα μάτια του, και τό Πνεύμα να ξαναγάνεται μέσα στη φλόγα, από την όποια είχε βγη. Η φωνή ξανακούστηκε ακό-

Ο Γκαίτε

μη πιο υπόκοψη, σαν να χανάταν σε μακρυνα θαφή.
—Μέ το Πνεύμα που νοιάζει μοιάζει μονάχα φάουστ, όχι με μένι!...

Την ίδια στιγμή, έσθυσε κ' η φάουσα Γκακίσιενος απ' την α- πελπίσια του, ο Φάουστ παρήσθηκε γάμο. Ποτέ άλλοτε δεν εί- χε συναισθανθή τόσο την ανήλικητη ζύουαίε του.

Όταν, έπειτα από ώρα, ζανασηκώθηκε, ο σοφός αίσθανε- ταν τον έαυτό του γερασμένον κατά χρόνια πολλά. Σύρθηκε ως ένα κάθισμα και κάθισε. Περιέφερε θολό γύρω-τριγύρω το θέλημα του. Πίκρα μεγάλη τον είχε κυριεύσει.

Όποτε, ούτε τώρα δεν είχε επίτρυχει! Αύτος, που νόμιζε τον έαυτό του πάσοφο, εικόνα και όμοίωμα τού Θεού, αυτός που πίστευε πως μπορούσε να κολυπηθ' ελεύθερος μέσα στις φλέ- θες της φύσεως, δεν μπόρεσε ούτε ένα Πνεύμα να δαμάση. Μια λέξι έπεσε σάν άστροπελέκι να τον καρφώση ταπεινωμένον στη θέσι του:

—Μέ το Πνεύμα που καταλαβαίνεις μοιάζεις μονάχα, ώ άν- θρωπε, όχι με μένι!

Αύτά τ'α μοιάζα λόγια, που είχε άκούσει από το στόμα του φλόγινου ειδώλου, έπαύεφταν τον Φάουστ σκληρά στην πραγ- ματικότητα.

Και τότε, μιά τρομερή σέφι τον καταλάθε. Τι την ήθελε λοιπόν τή ζωή; Ήταν ένα ταπεινό σκουληκι, όπως του είχαπε και το Πνεύμα, τίποτε άλλο. Γιατί λοιπόν να ζή, γιατί να πα- ρατεινή την ταπεινή του ζωή; Απελπισμένος, περιέφερε γύρω το βολό του θέλημα. Και το θέλημα του, σαν να το τραβούσε κάποιος μαγνητής, πήγε και σκάλωσε σ' ένα κατασκονισμένο μπουκάλι, στο άντικρυνό ράφι.

Ο Φάουστ άνατρίχιασε μόλις είδε το μπουκάλι αυτό. Περιεί- χε το φονικότερο δηλητήριο που είχε φτιάξει με τ'α φάρμακα και τους λαμπικούς του.

—Α! ψιθούρισε, μονολογώντας. Καλύτερος ο θάνατος, ναί! Μην τρέμεις, μπροστά σ' αυτήν τη σκοτεινή άβυσσο, όπου η φαν- τασία πλάθει την αιώνια κατα- δίκη της...

Σηκώθηκε άποφασιστικά, πή- ρε το μπουκάλι και το άνοιξε. Έχυσε το δηλητήριο μέσα σ' ένα ποτήρι και το έφερε σ'α χεί- λι του.

Ναί! έπαύελαθε Καλύτερος ο θάνατος!

Το φονικό ύγρο είχε έγίσει κιόλας τή γλώσσα του. Μά, την ίδια στιγμή, από τον άνοιχτο φεγγίτη του σπουδαστηρίου, άκούστηκαν χαρμόσυνοι ήχοι. «Εορτάσιμα χτυπούσαν ή καμπάνες των εκκλησιών, και φωνές άκούγοντουσαν απέξω που έψαλλαν το «Χριστός Άνέστη».

Χριστός Άνέστη! Ήμερώνες Πάσχα, και ο Φάουστ ολίτε το ήξερε!

Μηχανικά, με μιά άρνη, ένστικτώδη κίνηση, κατέβασε το πο- τηρί από τ'α χείλη του. Κάποια άρρητη γοητεία, βαρρεις, και τον είχε κυριεύσει έξασφα. Πληρίσσε από παράθυρο, το άνοιξε, και οι χαρμόσυνοι ήχοι πλημύρισαν ακόμα πιο ζωηροί το σπουδα- στήριο. Σημέρωνες έξω. Ή καμπάνες έξακολούθουσαν ανά χτυ- πούν και ο κόσμος, από μακριά, έψαλλε το «Χριστός Άνέστη».

Τότε πειά, συνεπαρμένος ο Φάουστ, έχυσε το δηλητήριο και πέταξε το ποτήρι. Και, ξεστώντας σέ άναφυλλητά, Άφησε να τού εφύγουν λόγια λυτρωσίου, λόγια άνακουφίσεως:

—Ήχρείτε, φώναξε, ούρανοι θύνοι! Νά, άναβρύζει το δα- κρυ μου!... Ή Γη με κερδίζει και πάλι. Θα ζήσω! Πρέπει να ζήσω!...

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : Ή συνέχεια.

ΛΑΪΚΗ ΣΟΦΙΑ

ΞΕΝΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

Ή καρδιά του άχαριστού μοιάζει με την έρημη γη, που α- πορροφά διψαλέα δλη την βροχή του ούρανού, χωρίς να παρα- γη τίποτε.

Είνε προτιμώτερο να έχη κανεις ένα άθλιο γαϊδούρι, παρα να είνε ο ίδιος γαϊδάρος.

Τις περισσότερες γνώσεις μας τις όφειλουμε σ'α...σφάλμα τ'α μας.

Άλλοιμονο σ'α όπλα, σ'α χρήμα και σ'α γυναίκα, όταν πε- φتون σέ άνίκανα χέρια.

Άλλοιμονο σ'ον μωλινα, που όλοι άκούνε ν' αλέθη ο μύλος του, αλλά ποτέ δεν είδαν το άλεύρι του.

Περσική

ΑΠΟ ΠΑΝΤΟΥ

ΠΟΛΛΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ

Απ' την ιστορία ξέρουμε, ότι οι πρώτοι, που χρησιμοποίη- σαν τις όδοντογλυφίδες ήσαν οι Ρωμαίοι. Ή άριστοκρατία της Ρώμης χρησιμοποίησε όδοντογλυφίδες καιωμένες από καθαρά μάλαμα.

Κατά το 1901 γινηκανε στη Ρωσία 2.000 θανατικές έκτελέ- σεις, για πολιτικούς λόγους. Τον ίδιο χρόνο οι πολιτικοί κατό- δικοι σ'α Ρωσικές φυλακές ήσαν 594.165 κι' οι έξοριστοι 312.000!

Στις άμμόδες έκτασεις τού Κανσας της Άμερικής υπάρχει ένα περιεργότατο είδος θατράχων, οι όποιοι έχουν...κέρατα!

Ο όλόχρυσος νάος του Άμριτάρ θεωρείται ως το θρασιότε- ρο μνημείο τών Ίνδιών.

Στην Άμερική υπάρχει ένα φυτό, του όποιου ο κάλυκα είναι γεμάτος από ένα χυμό, με δυνατή μυρωδιά, ή όποια έλκνει τους ποτικούς και τους δηλητηριάζει.

Στο Μπιονλιέ της Γαλλίας, ξεριζώθηκε έσχατως από μια δυνατή θύελλα, μια γέριχη έλλα 600 χρόνων, της όποιας ο κορμός είχε περιμετρο 14 μέτραν!

Πρό έτών, ένας Ίταλος έβουλασάμε με μιά δική του μεθοδό τα λουλούδια, ώστε επί χρόνια όλόκληρα διατηρούσαν την ά- μορφία τους, το χρώμα τους και την δροσερότητα τους. Την μέ-θοδο του την κρατούσε μυστική, κι' όταν πέθανε άξασφα, μάταια ψάξανε σ'α «χαρτιά» του οι κλη- ρονόμοι του. Το μυστικό του τό πήρε μαζί του σ'ον άλλο κόσμο.

Στας Άθήνας, τα χρόνια που ζούσαν ο Δημοσθένης κι' ο Σω- κράτης, τα θεμα λουτρα έθεω- ρούντο άσυμβίβαστα προς τον άρρενωνόν χαρακτήρα.

Στις Ίνδιες, πρό έτών, ένας Ίνδος ιερέας είδε μιά μέρα να χτυπούν μ' ένα τσεκούρι κατα- κέφαλα έναν ταύρο. Τόση δέ ή- ταν ή συγκίνησή του, ώστε σφί- ριάστηκε κάτω νεκρός, λές και δέχτηκε ο ίδιος το χτύπημα!

Ένας γιατρός Έγγλέζος έδημοσίευσε μιά μελέτη για την έκδήλωσι του έρωτικού μας ένστικτου. Μεταξύ άλλων πολλών έπιμένει πως όταν είμαστε τριών χρόνων, αγαπούμε τις μητέ- ρες μας, έξη χρόνων τους πατέρες μας, δέκα χρόνων τις γιορ- τές, δεκάδη χρόνων τα φορέματα, είκοσι χρόνων τις φιλενάδες μας, είκοσιπέντε χρόνων τις γυναίκες μας, σαράντα τα παιδιά μας, έξήντα τους έαυτούς μας και έβδομήντα κάθε πράγμα που άντικρύζουμε.

Σ' ένα μοναστήρι του Παρισίου φυλαγεται... μιά μεταξωτή παντούφλα, άπάνω στην όποια είναι κεντημένος ένας σταυρός.

Την παντούφλα αυτή την προσκυνούν μ' εδύλαβια οι πιστοι, γιατί είναι ή παντούφλα τού Παπα Πιου τού 7ου.

Στην Ίαπωνία υπάρχουν πολλά έντομα που...ψάλλουν περι- φημια. Ένα απ' αυτά τα έντομα λέγεται «σουσουμούσι», μ' άλλα λόγια «έντομο με καμπάνες». Όταν άκούσης για πρώτη φορά το έντομο αυτό, νομίζεις ότι άκούς πολλές μικρές καμπάνες από άσημι καιωμένες, να χτυπούν χαρμόσυνα.

Οι Ίάπωνες γιατροί έβρηκαν ένα φάρμακο κατά της μελα- χολίας. Το παρασκευάζουν απ' τον χυμό ενός φυτού. Ή ύποδο- ρεις ένέσεις του όρρου αυτού σέ θυβίζουσι σ' έναν θάβυτατον ύπνο, απ' τον όποιον ξυπνάς ελεύθωμάτος.

Πρό έτών, κάποιος πάμπλουτος Έθραϊός της Πράγας, που ύ- πέφερε τρομερά απ' το στομάχι του, σέκφηκε ένα πρωτότυπο τρόπο θεραπειας. Πήρε δυό ύγιέστατες και ώμορφότερες να- τιάδες και θύζανε σάν να ήταν μαρό παιδι.

Όταν μαθεύτηκε αυτό και το άναγράψανε ή έφημερίδες—ή άντισημητικές γράψανε πύρινα άρθρα εναντίον του—οι σωθι- σται φοιτητά κάσανε μιά τερα- στία διαδήλωσι και βάλανε πυρ- στία σ'α μέγαρο τού Έθραϊού. Εύτυχώς γι' αυτόν ή άστυνομία έπενέθη έγκαιρως και τον έσω- σε από θέβαιο κάψιμο και λυ- τωρίαμα.

